

4 07

era 21

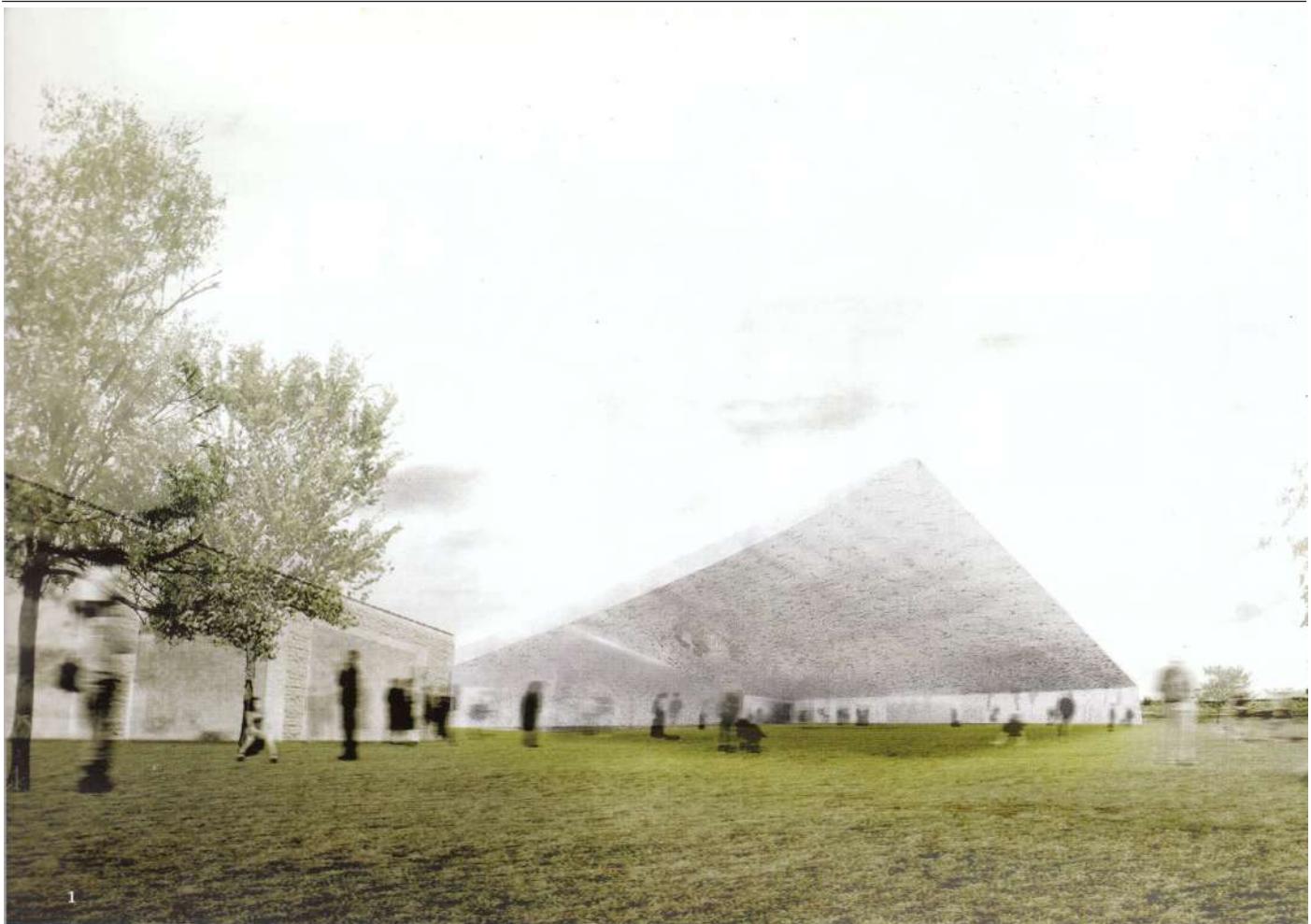
o architektuře víc! – more on architecture

NÁROD SOBĚ
NATION FOR ITSELF

FOR ARCH

koupelny, sanitární technika
obklady a dlažby, zabezpečení budov

cena 99 Kč - 109 Sk - 3,50 eur

projekt

ESTONSKÉ NÁRODNÍ MUZEUM

Dan Dorell, Lina Ghotmehová, Tsuyoshi Tane

Po osamostatnění v roce 1991 a vstupu do Evropské unie v roce 2004 se Estonsko snaží znova najít národní identitu. Muzeum je unikátní příležitostí zprostředkovat příběhy a vzpomínky z míst, které zůstávají v rámci dominantního obrazu „evropské“ kultury často zapomenutý. Estonian National Museum / After its liberation in 1991 and acceptance into the European Union in 2004, Estonia has been striving to rediscover its national identity. The museum provides a unique opportunity to act as mediator delivering stories and memories from places where they often stay forgotten, remaining hidden behind the dominant picture of “European” culture.

Muzeum se v místě svého vzniku v Raadi potýká s velmi citlivým krajinným prvkem, letištěm z doby sovětské okupace, které je spojeno s bolestnými vzpomínkami. V rámci projektu bylo nutné reagovat na jeho existenci, což se však řady Estonců dotklo a vyvolalo ištou polemiku. Někteří občané by raději tuto připomíinku minulosti „vymazali“ z paměti a dálé letiště prostě ignorovali ze strachu, že zásahem vznikne pomník bolestné sovětské okupace. Ostatní však nás záměr vyrovnat se prostřednictvím muzea s minulostí vnímají jako obrat směrem k budoucnosti, jako přerod negativní symboliky letiště, která ziská nový význam a přiměje Estonce uvažovat nad obrazem sebe sama a vlastní identitou.

Pokus uchopit toto letiště, které může být samo o sobě vnímáno jako etnologický artefakt, prostřednictvím muzea překračuje perspektivu budovy jako solitérní kostky v krajině a včleňuje ji do širšího urbanistického kontextu. Muzeum má na okolní území regulační vliv a otevírá ho novému procesu urbanizace, který závisí na vytvoření uvědomělého územního plánu. Jeho naplnění je závislé na úspěchu muzea a s ním spojených veřejných aktivit, přičemž bude velice důležité nepodlehnut tlakům globálního ekonomického trhu, který se bude snažit o neregulované komerční využití okolního území.

Samotná budova muzea zapadá do horizontálního charakteru estonské krajiny a odpovídá jejím estetickým hodnotám. Jakkoli by se podle plánu mohlo zdát, že budova bude svými celkovými rozměry znamenat velký zásah, měřitko jejich částí se mění tak, aby její celkový profil zůstal nízký a horizontálně splýval s linií krajiny. Muzeum by se dalo popsat jako vrstvení různých horizontál: vystavní prostory přinášejí umocněný pocit podélnosti, z nich pak návštěvník vystupuje na horizontální vrstvu stávající „ranveje“, aby se nakonec vrátil na další horizontálu „střechy“ muzea. V tu chvíli muzeum vlastně mizí, ztrácí svůj tvar a obrys, ponurouje se pod terén, na kterém stojí.

Pokusili jsme se vyhnout vytvoření další typické muzejní expozice: tak stejně a tak zapomenutelné jako všechny ostatní. Muzeum se nepokouší být samostatným pavilonem; propojením se stávajícími objekty v Raadi i logikou vnitřního uspořádání, která respektuje vnější podélný charakter stavby, se dostává do rozporu s běžně uplatňovanými stereotypy muzejních objektů. Dalším specifickým rysem je zaměření vystavovaných exponátů. Expozice nejsou sestaveny s ohledem na to, co by se dalo považovat za cenné v celosvětovém měřítku; exponáty mají cenu jen z pohledu příběhu, který vyprávějí o obyvatelích Estonska.

Muzejní instituce jsou dnes často ve vleku komerčního využití své funkce. Naším cílem bylo najít rovnováhu mezi obchodním a kulturním kapitálem muzejního projektu, nabídnout něco „odlišného“ a unikátního. Jedním z příkladů takového využití je restaurace, která se nachází v části budovy otevřené do krajiny, obklopena stromy a původními objekty. Adaptace stávajících staveb je rovněž

Místo stavby: Raadi, Tartu, Estonsko

Účel stavby: novostavba Estonského národního muzea (výstavní a přednáškové sály, veřejné a administrativní prostory, sklad)

Klient: Ministerstvo kultury Estonské republiky

Způsob zadání: veřejná mezinárodní architektonická soutěž / 2006

Autoři: Dan Dorell, Lina Ghotmehová, Tsuyoshi Tane / DORELL GHOTMEHTANE / ARCHITECTS, Paříž

Stavební část: ARUP Engineering, Londýn

Plánované dokončení: 2011

Podlažní plocha: 28 000 m²

Grafické podklady:

DORELL GHOTMEHTANE / ARCHITECTS

1 vstup do muzea

2 muzeum vznášející se nad krajinou

3 situace – zákres do ortofotomapy

DORELL GHOTMEH.TANE / ARCHITECTS je mezinárodní architektonické studio, které působí od roku 2005 v Paříži. V jeho čele stojí trojice architektů: Dan Dorell, Lina Ghotmehová a Tsuyoshi Tane, kteří své zkušenosti, praxi, národnostní a kulturní odlišnosti spojili v jediný tvůrčí tým.

DAN DORELL je italského původu, narodil se v izraelském Tel Avivu. Vystudoval Politehniku v Miláně [Politecnico di Milano], absolvoval studijní stáž v Glasgow (Mackintosh School of Architecture). Dále pracoval v mnoha významných studiích v Miláně, Paříži [Renzo Piano Building Workshop, Ateliers Jean Nouvel] a v Londýně [Michael Hopkins and Partners].

LINA GHOTMEHOVÁ pochází z Bejrútu v Libanonu. Vystudovala architekturu na Americké univerzitě v Bejrútu (American University of Beirut), pracovala u Bernarda Khouryho v Bejrútu, Jean Nouvela v Paříži a Normana Fostera v Londýně.

TSUYOSHI TANE se narodil v japonském Tokiu. Absolvoval architekturu na univerzitě Hokkaido Tokai v Japonsku, studoval také ve Švédsku (Högskolan för Design och Konsthantverk, Göteborg) a v Dánsku (Kunstakademiet, Arkitektskole, Kodaň). Později pracoval u Shigeru Banu v Tokiu, ve studiu Henning Larsens Tegnestue v Kodani a u Davida Adjaye v Londýně. Věnuje se také současnému tančí a scénografii.

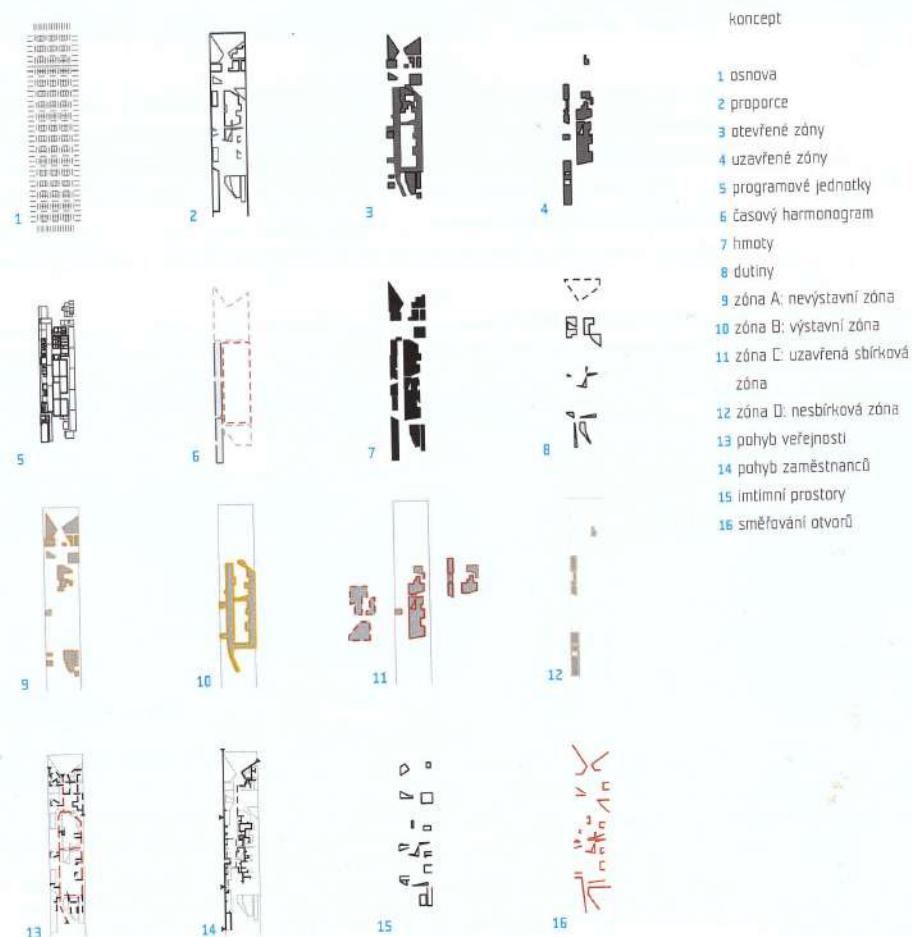
VYBRANÉ PROJEKTY

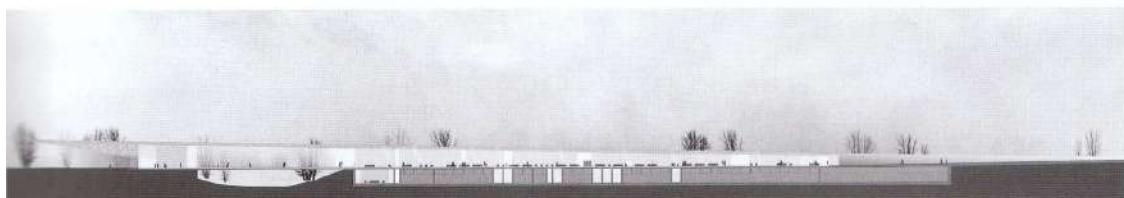
- 2006 New Silk Road, kulturní park, Xi'an, Čína [mezinárodní soutěž]
- 2006 52 Ludlow, instalace výstavy fotografií, Milán, Itálie
- 2006 PLAY 2 PLAY, tanční scéna, Niigata, Japonsko
- 2006 Estonské národní muzeum, Tartu, Estonsko [vítězství v soutěži]

součástí projektu: továrna na destiláty se může stát muzeem vodky se specializovanou prodejnou alkoholu, sousedící sklepy bude možné využít pro vzdělávací aktivity nebo jako umělecké ateliéry. „Ranvej“ se stane prostorem pro unikátní umělecké projekty. Rozvoj a ekonomická revitalizace oblasti pak mohou proběhnout prostřednictvím takto smíšeného využití existujících objektů. Budova byla navržena tak, aby byla co nejúspornější a využívala především přirozených zdrojů energie. Potřeba umělého osvětlení interiéru bude snížena speciálním vrstvením střechy a použitím systému ovladatelných žaluzií. Stálá expozice bude umístěna mezi dvěma hmotami, což umožní účinnou kontrolu osvětlení, jednorázové výstavy se pak budou odehrávat na severní straně budovy, kde může být celá fasáda prosklená a její vnitřní prostor otevřený a flexibilní. Obvodový plášt bude energeticky úsporný, fasádní panely budou mit trojitě zasklení a neprůhledné prvky budou účinně odizolovány, což umožní minimalizovat tepelné ztráty v zimě a zisky v létě.

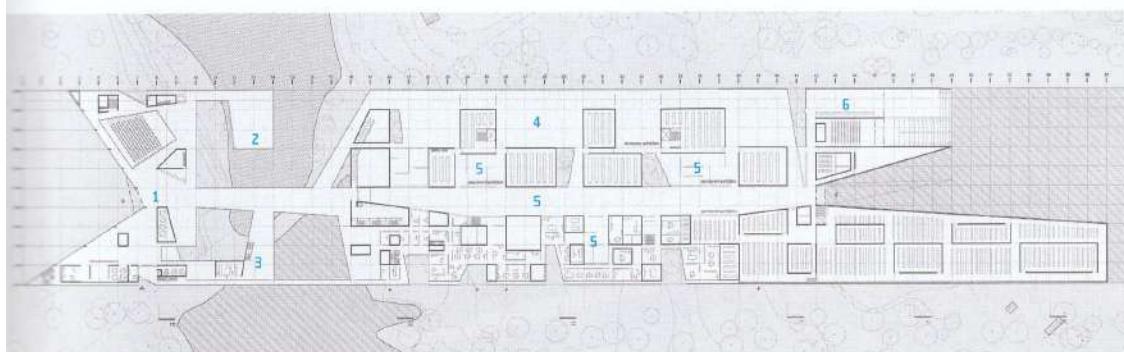
Na současnou „architekturu“ se lze dívat jako na evoluci muzeí. Možná je to proto, že tato „poetika prostoru“ je, vedle dalších funkcí architektury, typická pro „vznesené“ projekty, které vznikají na popud státních institucí. Dá se říci, že od doby, kdy si stát začal zakládat na architektuře, vznikají nové možnosti prozkoumávat její hranice. Tato díla se stávají hlasem architektury; i když v architektonické krajině kolem nás představují pouze velmi malé procento, je možné, že jim státní instituce dodají legitimitu tím, že na ně přenesou část svého vlivu. Naše muzeum se této věci dotýká velmi jemně. Nevytváří si nárok na to, že by reprezentoval architekturu jako výlučný obor. Je skromně posazeno do krajiny a jeho charakter se zvláštním způsobem prosazuje v tom, jak se dotýká svého okoli, historie a kontextu. Je to zálohá do místa, který je možné považovat stejně tak za architektonický jako za umělecký, abstraktní nebo sociální. Teoreticky vzato vychází z různých diskurzů: od nearchitektonického přístupu z sedmdesátých let, ze kterého stále vychází mnoho současných architektů, po „kontextuálnější“ pohled, který se snaží reagovat na specifickou situaci místa. Nakonec zahrnuje i jakýsi socio-politický diskurz, který se chce vypořádat s poválečnými pozůstatky, v tomto případě transformací postsovětského prostoru. Projekt muzea je výsledkem spolupráce tří architektů, což samo narušuje zařízení představu jediného architekta, architekta „génia“; tří architektů různých národností a přístupů, kteří se pokusili i v dnešním světě globalizace najít vlastní kritický zorný úhel v rámci společného pohledu.

Text byl převzat z rozhovoru Nicoly Desideria s autory projektu pro internetový magazín www.arcomai.it v červnu 2006.
Překlad: Miloš Rejsek

řez podélý

půdorys

- 1 vstupní hala
- 2 restaurace
- 3 knihovna
- 4 krátkodobé výstavní prostory
- 5 trvalá expozice
- 6 kavárna

